?زبان فارس(۳) سؤالات امتحانی هماهنگ کشوری-ماه ۱۳۸۸?

زبان‌شناسی (۴نمره)

۱- در جمله «من، من را در آینه دیدم.» کدام قاعده ترکیب زبانی رعایت نشده است؟

۲- الگوی هجایی واژه «گُل» را بنویسید.

۳- تغییر تکیه، روی کدام واژه سبب تغییر معنایی عبارت زیر می‌شود؟

«ولی دانش‌آموز باید بداند که با تلاش و پیگیری مستمر می‌توان به نتیجه رسید.»

۴- آهنگ هر یک از جمله‌های زیر چگونه است؟

الف) چنین شتابان به کجا می‌روی؟ ب) هیچ به زندگی اندیشیده‌ای؟

۵- در بیت زیر، واژه‌ای را بیابید که هم معنای قدیم خود را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است.

«دریادلان راه سفر در پیش دارند پا در رکاب راهوار خویش دارند»

۶- علامت اختصاری ترکیب «کتابخانه‌ی ملی ایران» را با استفاده از سرواژه‌های آن بنویسید.

۷- کدام‌یک از نقش های زبان، کارکرد اجتماعی بیشتری دارد؟ چرا؟

نگارش (۵ نمره)

۱- عبارت زیر را ویرایش کنید.

«بازرسان با توجه به سوابق گذشته‌ی متهم، نتایج به‌دست آمده را تلفناً یا با پست گزارش می‌کنند.»

۲- نوشته‌های تحلیلی حاصل ..... ما هستند.

۳- در نوشته‌ی زیر که بخشی از زندگی‌نامه‌ی ملاصدرای شیرازی است، نویسنده از چه شیوه‌ای بهره گرفته است؟

«ابراهیم نگاه را از لای در گذراند و به محمد انداخت . محمد با چشمان بسته سخن می گفت. اما چاره‌ای نبود لای چشم‌ها را آهسته باز کرد و گفت: عاقبت این نور مرا کور خواهد کرد، پدر، در را تمام گشود؛ با چاشنی خشونت.»

۴- بیت زیر را به نثر بازگردانی کنید.

«اگر هوشمندی به معنی‌گرای که معنی بماند نه صورت به جای»

۵- شیوه‌های ساخت همه‌ی طنزها بر چه اساسی است؟

۶- یک بند ادبی در مورد «خورشید» بنویسید.

۷- لوح‌های فشرده (دیسکت) جزء کدام منابع تحقیق محسوب می‌شوند؟

۸- از میان واژه‌های داخل کمانک، واژه‌ای را انتخاب کنید که مناسب یک نوشته‌ی ادبی و هنری باشد.

(همانند- مثل) امواج که به شنزار ساحل راه می‌جویند، دقایق عمر ما نیز به (جهت- سوی) فرجام خویش می‌شتابند.

دستور (۸ نمره)

۱- واج‌های کلمه‌ی «آرزو» را مشخص کنید.

۲- گروه اسمی زیر، چند تکواژ آزاد و چند تکواژ وابسته دارد؟ «خوش‌بختی برای امیدواران.»

۳- در گروه اسمی زیر، «هسته» را مشخص کنید و نام وابسته‌های پیشین و پسین آن‌را بنویسید. «بلندترین کوه‌های جهان»

۴- در عبارت زیر، چه بخشی حذف شده است و به چه قرینه‌ای؟ «بعدازظهری بود و هوا آفتابی و بچه‌ها سرشان گرم بود.»

۵- با توجه به عبارت زیر:

«باران می‌بارید، ریزش آب از ناودان و بوی تند کاه‌گل او را بی‌تاب می‌کرد.»

الف) واژه‌ی «کاه‌گل» از نظر ساختمانی چه نوع کلمه‌ای است؟

ب) فعل «می‌بارید» را به‌صورت ماضی مستمر بنویسید. پ) نام اجزای تشکیل‌دهنده‌ی واژه‌ی «ریزش» را بنویسید.

۶- جمله‌ی زیر، چند جزئی و گذرا به چیست؟ «مادر کنار فرزند اشک شوق می‌ریزد.»

۷- در جمله‌ی زیر متمم اسم را پیدا کنید. «نفرت از بیگانگان در دل هر انسان آزاده‌ای نهفته است.»

۸- نمودار پیکانی گروه اسمی «شهری نسبتاً بزرگ» را رسم کنید.

۹- در نوشته‌ی زیر نوع افعال را از نظر ساختمانی (ساده، پیشوندی و مرکب) بنویسید.

www.alm.loxblog.com

«او با سخنان دلنشین خود به ما امید می‌داد و به تلاش بیشتر وا می‌داشت.»

۱۰- فعل جمله‌های زیر را گذرا کنید.

الف) پرنده از روی شاخه‌های درخت پرید. ب) برگی روی زمین افتاد.

۱۱- واژه‌ی «همکاری» را براساس ترتیب اجزای سازنده‌ی آن تا مرحله‌ی تکواژ تجزیه کنید.

۱۲- نام وابسته‌ی پیشین و نام نقش‌های تبعی مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید.

«آقا مراد، همسایه‌ی مادربزرگ، هیاهو و فریاد مردم را شنید و به کوچه آمد.»

۱۳- در جمله‌ی زیر، کدام واژه را معادل فعل «است» محسوب می‌کنیم؟

«شناخت یعنی جداکردن ارزنده از بی‌ارزش در همه شئون زندگی.»

املا و بیاموزیم (۳ نمره)

۱- عبارت زیر، به شیوه‌ی بلاغی است یا عادی؟ چرا؟ «رسید مژده که بهار و سبزه دمید.»

۲- در واژه‌های زیر، واج میانجی را مشخص کنید. الف) نیاکان ب) روستایی

۳- املای صحیح کلمات زیر کدام است؟ الف) رذل، رزل ب) مذبور، مزبور

۴- در تلفظ کدام‌یک از واژه‌های زیر، فرآیند واجی کاهش اتفاق می‌افتد؟ کدام واج آن در زنجیره‌ی گفتار حذف می‌شود؟

اجتماع- خیابان- دست‌فروش- زودتر.

۵- املای صحیح واژه‌های نادرست را در گروه کلمات زیر بنویسید. الطاف الوهیّت- وحله اوّل- بغ کرده و غمگین- سیاق مطلب

۶- پسوند «ان» در هر یک از واژه‌های زیر بیانگر چه مفهومی است؟ الف) بامدادان ب) سپاهان

www.alm.loxblog.com

پاسخ سؤالات امتحانی هماهنگ کشوری-خردادماه۱۳۸۴

زبان‌شناسی:

۱- قاعده نحوی ۲- صامت + مصوت + صامت ۳- ولی

۴- الف) افتان ب) خیزان ۵- رکاب ۶- کما

۷- ایجاد ارتباط به‌جهت انتقال پیام یا ایجاد حس همزبانی و همدلی (در میان افراد یک جامعه زبانی)

نگارش:

۱- بازرسان با توجه به سوابق (گذشته‌ی) متّهم نتایج به‌دست آمده را تلفنی (با تلفن) یا با پست گزارش می‌کنند.

۲- تأملات درونی ۳- رمان یا داستان

۴- اگر انسان خردمندی هستی به باطن توجه کن زیرا ظاهر انسان موقت و فانی است و باطن ماندگار و همیشگی.

۵- برهم زدن عادت‌ها

۶- نظر همکاران محترم در این بخش صائب است. ۷- دیداری، شنیداری ۸- همانند، سوی

دستور:

۱- /ء/ /ا/ /ا/ /ا/ /ر/ /ِ/ /ز/ /ا/ /و/

۲- ۴ تکواژ آزاد- ۳ تکواژ وابسته

۳- کوه (هسته)- بلندترین (صفت عالی)- ها (نشانه‌ی جمع)- جهان (مضاف‌الیه)

۴- فعل «بود» بعد از «آفتابی»- قرینه‌ی لفظی

۵- الف) مرکب ب) داشت می‌بارید پ) بن مضارع + پسوند (ش)

۶- سه‌جزئی، گذرا به مفعول

۷- بیگانگان

۸- شهری نسبتاً بزرگ

۹- ساده (می‌داد) پیشوندی (وا می‌داشت)

۱۰- الف) پراند یا پرانید ب) انداخت

۱۱- همکار+ ی هم+ کار

۱۲- آقا (شاخص) همسایه‌ی مادربزرگ (بدل) فریاد (معطوف)

۱۳- یعنی

املا و بیاموزیم:

۱- بلاغی چون فعل در ابتدای جمله آمده است.

۲- الف) ک ب) ی

۳- الف) رذل ب) مزبور

۴- دست‌فروش ت

۵- وهله‌ی اوّل بق‌کرده و غمگین

۶- الف) زمان ب) مکان

www.alm.loxblog.com